

...Farmacia trece în apărare

Horațiu Mireșan,
Conf.univ.Dr., Facultatea de Farmacie, Constanța

Gripa

**Covid-
19**

KEEP
CALM
AND
ASK YOUR
PHARMACIST

Tangente

Suprapuneri

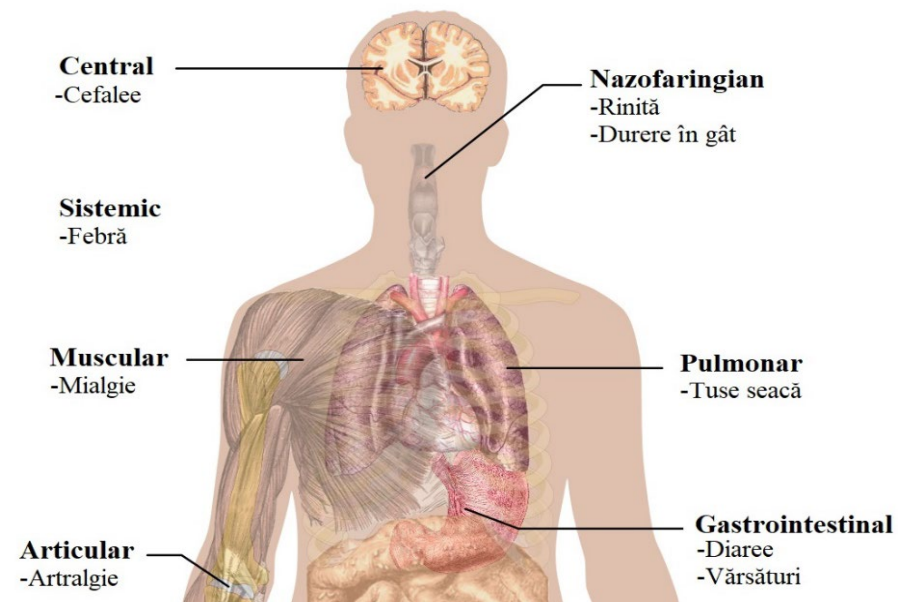
Intersecții

Paralele

Gripa

- ❑ Gripa este o afecțiune contagioasă cauzată de virusurile gripale A, B sau C.
- ❑ Covid-19 (pandemia 2020)
- ❑ Este o infecție respiratorie acută cu un debut brusc al simptomelor precum febră, cefalee, tuse seacă, mialgie, artralgie.

Simptomele gripei

Categorii cu risc

- Femeile însărcinate;
- Persoanele cu vârstă mai mare de 65 de ani;
- Copiii mai mici de 2 ani;
- Persoanele sub 19 ani care primesc tratament de lungă durată cu aspirină sau salicilați;
- Persoanele care îngrijesc pacienți cu risc crescut de dezvoltare a complicațiilor sau locuiesc în instituții de tratare a bolilor cronice;
- Persoanele obeze (IMC > 40);
- Pacienții imunocompromiși (inclusiv indivizii infectați cu HIV) și bolnavii de cancer;
- Persoanele cu boli cronice (cardiovasculare, diabet zaharat, renale, hepatice, pulmonare);
- Pacienții cu simptomatologie neurologică

Prevenție

- ❑ Spălarea regulată a mâinilor cu apă și cu săpun timp de cel puțin 20 de secunde sau utilizarea gelurilor dezinfectante pe bază de alcool și dezinfectarea obiectelor și suprafețelor care ar putea fi contaminate;
- ❑ Acoperirea nasului și gurii cu un șervețel de unică folosință atunci când se tușește sau se strănută, acțiune urmată de aruncarea șervețelului la gunoi și dezinfectarea mâinilor;
- ❑ Evitarea atât a contactului cu persoanele care prezintă simptomatologie specifică infecțiilor respiratorii cât și a aglomerației;
- ❑ Izolarea indivizilor infectați de restul familiei cel puțin 24 de ore de la dispariția febrei.

Combaterrea gripei

Vaccinarea

Măsuri non-farmacologice

Tratament simptomatic

Tratamentul antiviral

Protocol Covid-19

- Medicație antivirală
  - Inhib. de protează (lopinavir/ritonavir)
  - Remdesivir
  - Inhib.de fuziune (unifenovir)
  - Inhib. de ARN-polimerază (favipiravir)
  - Inhib. de neuramidază - NU
- Hidroxiclorochină
- Antibiotice - azitromicină, amoxicilina, doxiciclina
- Simptomatice
  - Corticosteroizi
  - AINS
  - Anticoagulante
  - Tocilizumab - "furtuna de citokine"

Vaccinarea

- ❑ Cea mai eficientă modalitate de a preveni răspândirea virusului gripal este reprezentată de **vaccinarea** antigripală a persoanelor cu vârstă mai mare de 6 luni.

Dispar in cateva zile

Vaccinarea

Foarte rare

Reactii adverse usoare:

- Ulceratie, roseata sau umflaturi in zona in care a fost administrat vaccinul
- Durere de cap
- Febra
- Greaata
- Dureri musculare
- Lesin - ocazional

Reactii alergice severe:

- Dificultate in respiratie
- Raguseala sau respiratie suieratoare
- Umflarea zonei din jurul ochilor sau a buzelor
- Urticarie
- Paloare
- Slabiciune
- Batai rapide ale inimii sau ameteli

Măsuri non-farmacologice

- Aport crescut de lichide – cel puțin 3 l lichide/zi (apă, ceai, supe – pentru a preveni deshidratarea);
- Repaus la pat (sunt esențiale pentru refacerea sistemului imunitar);
- Evitarea consumului de alcool și tutun;
- Umidificarea aerului din locuință;
- Evitarea aerului foarte rece sau foarte uscat;
- Inhalații sau aerosoli (sunt utile pentru curățarea foselor nazale)

Tratament antiviral

- ❑ Medicamentele antivirale sunt indicate pacienților care prezintă simptomele severe ale gripei sau indivizilor care prezintă un risc crescut de dezvoltare a complicațiilor
- ❑ În funcție de mecanismul de acțiune, medicamentele antivirale utilizate pentru tratamentul gripei se clasifică astfel:
  - Inhibitori ai neuroamidazei (oseltamivir, zanamivir, peramivir);
  - Inhibitori ai proteinei M2 (derivații de adamantan);
  - Inhibitor al fazei inițiale a procesului de transcripție (baloxavir marboxil).

	Amantadina	Oseltamivir	Zanamivir
Reacții adverse	Frecvente-mai puțin frecvente: efecte la nivelul SNC, greață, vărsături, palpitații Rare: Aritmii cardiace, convulsii.	Frecvente: greață, vărsături, cefalee Rare spre foarte rare: hipersensibilitate, reacții cutanate, hepatită, creșteri ale nivelurilor enzimelor hepatice, evenimente neuropsihiatrice.	Foarte rare: bronhospasm, reacții de tip alergic, dispnee, îngustarea gâtului sau constricția și rash, urticaria.
Atentionari	Hipertrofie de prostată. Glaucom cu unghi închis. Agitație și confuzie. Antecedente de convulsii, psihoze sau delir. Disfuncție hepatică sau renală severă.	Reacții de hipersensibilitate Observarea copiilor tratați cu oseltamivir.	Bronhospasm și/sau declin al funcției respiratoria.
Sarcina	Nu se recomandă.	Numai dacă riscul de infecție depășește riscul pentru făt.	Numai dacă riscul de infecție depășește riscul pentru făt.
Copii	Date foarte limitate	Utilizarea la copii de la vârsta de 1 an. Nu este recomandat pentru copii cu vârsta <12 luni. Sunt în desfășurare studii pentru stabilirea dozei și siguranței.	Date limitate la Copii inadecvat pentru copii cu vârsta < 5 ani
Contraindicatii	Hipersensibilitate la medicament Insuficiență renală severă Istoric de convulsii Istoric de ulcerații gastrice Boală cardiacă severă.	Hipersensibilitate la medicament.	Hipersensibilitate la medicament.
Interacțiuni medicamentoase	Agenți anticolinergici Câteva medicamente care afectează SNC Diuretice în combinație Chinină, Chinidină.	Necunoscute.	Necunoscute.

Tratament simptomatic

Analgezice antipiretice și
antiinflamatoare

Antitusive centrale

Decongestionante nazale topice sau
sistemice

Comprimate de supt cu antiseptice,
antiinflamatoare și anestezice utilizate
pentru ameliorarea durerile de gât

Analgezicele antipiretice și antiinflamatoarele

- Acid acetilsalicilic
- Paracetamol
- Ibuprofen

Singure

Combinatii

Pseudoefedrina, fenilefrina
Codeina, Cofeina, Vit. C
AAS/P

Analgezice, antipiretice, antiinflamatoare

- ❑ **Cind.:** < 15 ani, ulcer gastro-duodenal; astm bronsic; diateza hemoragică.
- ❑ **R.a.:** hemoragii digestive, bronhoconstricție, sindrom Reye.

Aspirina

- ❑ **Cind.:** insuf. hepatica și renală.
- ❑ **R.a.:** metemoglobinizant, erupții cutanate, hepatotoxic (↑ alcool, barbiturice, izoniazida).

Paracetamol

- ❑ **R.a.:** doze mari (2400 mg pe zi) asociate cu o ușoară creștere a riscului de apariție a unor evenimente trombotice arteriale, de exemplu IM sau AVC. Riscul apariției evenimentelor CV poate crește odată cu expunerea prelungită la ibuprofen. Rc. Alergice.
- ❑ **Cind.:** alergie la AINS, ulcer, ultimul trim. din sarcină, InsH, InsR, boala cardiacă coronariană

Ibuprofen

Antitusive centrale

- Oxeladină
- Butamirat

Prudenta in afect. CV si
insuf. resp.

Prudenta astmatici, insuf.
resp si insuf. hepatica.

- Dextrometorfan
- Codeină

Neopioide

NU deprimant SNC, NU
somnolenta

Opioide

DA deprimant SNC, DA
somnolenta

Decongestionante nazale topice sau sistemice

- Efedrină
- Xilometazolină
- Nafazolină
- Pseudoefedrină
- Fenilefrină

- R.a.
- Rinita medicamentoasa (utilizare > 7 zile)
  - Respirație nazală dificilă
    - Cefalee, Ameteli
  - Anxietate, tulburari de somn
  - Modificari de ritm cardiac

- **Precautii**
  - Hipertiroidism
    - Diabet
  - Hipertensiune arteriala
  - Hipertrofie de prostata

Obezitatea

Pneumonie complicatii

Asocierea dintre obezitate și gripă a fost remarcată pentru prima oară în prima fază a pandemiei A (H1N1), în 2009.

- O incidență disproporționată a gripei severe (spitalizări/terapie intensivă și decese) la persoanele obeze ($\text{IMC} \geq 30 \text{ kg/m}^2$) și în special la persoanele cu obezitate morbidă ($\text{IMC} \geq 40 \text{ kg/m}^2$)
- Obezitatea nu afectează numai severitatea simptomelor prin care se manifestă gripa, ci și modul în care virusul se transmite.
- Un studiu nou, făcut de către cercetătorii de la Școala de Sănătate Publică a Universității Michigan, arată că obezitatea prelungeste și perioada în care pacientul este contagios.
 aceștia poartă încă virusul și îl transmit celor din jur pe o perioadă cu 42% mai lungă decât cei care nu sunt supraponderali.

Vaccinarea

Diabetul zaharat

Pacientul diabetic, mai ales > 65 ani sau < 18 ani, este considerat a fi pacientul cel mai expus riscului de a se imbolnavi de gripa.

Vaccinarea

Monitorizarea mai stricta a glicemiei

- Este o boala cronica ce le slabeste sistemul imunitar.
  - Sunt mai predispusi la a contacta virusul gripal si a face forma de boala denumita gripa.
- Desi gripa nu este o boala cu potential letal, ea poate sa duca la decesul pacientilor „fragili”, care sufera si de alte boli cronice.
- Riscul de a face o forma severa de COVID-19 este mai mare la persoanele cu diabet zaharat, care au si alte boli asociate, cum ar fi boli CV, obezitate si a alte boli cronice.

DZ poate modifica microbiomul intestinal

Sarcina

In timpul sarcinii, gripa reprezinta o amenintare, atat pentru sanatatea femeii, cat si a fatului. Sarcina creste riscul de a face complicatii serioase ale gripei, cum ar fi pneumonia. La randul lor, complicatiile gripei cresc probabilitatea unui travaliu sau nasteri premature sau riscul de aparitie a altor probleme legate de sarcina.

- ❑ Desi este important sa fii precaut cu administrarea medicamentelor in sarcina, studiile au aratat ca medicatia antivirala pentru gripa – de tipul oseltamivir sau zanamivir, este sigura pentru a trata gripa in timpul sarcinii.
- ❑ In caz de febra, medicul poate recomanda paracetamol. Exista studii care au demonstrat un risc crescut pentru copil de a avea anomalii severe la nivelul creierului si maduvii spinarii - defecte de tub neural, daca mama are febra mare in primele 4-6 saptamani de sarcina.

Vaccinarea

Bolile cardiovasculare si pulmonare

Gripa crește riscul de atac vascular cerebral cu 40%!

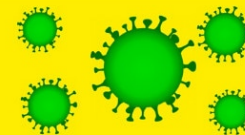
- ❑ **Boli pulmonare:** boala pulmonara obstructiva cronica (BPOC) si fibroza chistica. Astm.
- ❑ **Boli de inima:** boli cardiace congenitale, insuficienta cardiaca congestiva si boala de inima.

Vaccinarea

MĂSURI DE PREVENȚIE

ȘI INFORMARE PRIVIND VIRUSUL COVID-19

PĂSTRAȚI DISTANȚA
de minim 1.5 m față
de alte persoane

EVITAȚI
contactul fizic cu
alte persoane

SPĂLAȚI-VĂ MĂINILE
frecvent, cu săpun sau
dezinfectanți

**FOLOSIȚI MASCA
DE PROTECȚIE**
în apropierea celor
bolnavi sau dacă
sunteți bolnav

NU PUNEȚI MÂNA
la ochi, gură sau nas

DEZINFECTAȚI
spațiul de lucru și
obiectele pe care le
atingeți

PLĂȚIȚI CU CARDUL
sau telefonul pentru
a evita atingerea banilor

STAȚI ACASĂ
pentru siguranța dvs.
și a celor dragi

DESPRE COVID-19

este un virus din familia Coronavirus,
este extrem de contagios și mult mai
mortal decât gripa sezonieră

TRANSMITERE

se poate transmite prin picături respiratorii
poate supraviețui câteva ore pe suprafețe
perioada de incubare este estimată până la
14 zile

SIMPTOME

DURERI DE CAP,
FEBRĂ

SECREȚII NAZALE

DURERI MUSCULARE

DURERI ÎN CĂT,
TUȘE

**CONSULTAȚI
MEDICUL**
în caz de simptome

Informați-vă din surse sigure

TELVERDE: 0800.800.358

www.stirioficiale.ro